

Gäller för: Verksamhet Öron- Näs- och Halssjukvård, Operation 7 Sahlgrenska

Giltig från: 2025-01-20

Innehållsansvar: Anders Ebenfelt, (andeb1), Överläkare

Giltig till: 2027-01-20

Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad

Godkänd av: Björn Torén Krusell, (bjoto2), Verksamhetschef

Preoperativ kolhydratuppladdning ÖNH-kirurgi

Bakgrund

Kroppen utsätts för påfrestning i samband med kirurgi. Kolhydrater (glukos) används som den primära energikällan, men bara en begränsad mängd kan lagras i kroppens förråd. I normala fall när kolhydratförråden tar slut bryts istället fett ner och används som energi. Vid en stressreaktion, som en operation medför, hamnar kroppen i ett katabolt tillstånd där nedbrytningshormon frisätts, vilket leder till nedbrytning av muskelmassa för att kunna fortsätta producera glukos. Detta kan leda till insulinresistens – hyperglykemi och muskelsvaghet samt sämre sårhäkning och återhämtning.

Syfte

Genom kolhydratuppladdning fylla på kroppens kolhydratförråd inför operation för att:

- Minska den kirurgiska stressen
- Förbättra återhämtning och läkning postoperativt
- Förbättra välmående före och efter operation (minskad oro)

Arbetsbeskrivning

Här beskrivs vad rutinen innebär, vilka och på vilket sätt olika aktiviteter ska utföras.

Aktuella diagnoser/operationer för preoperativ kolhydratuppladdning:

- Huvud-halscancer

Exkluderade diagnoser/operationer:

- Hudcancer
- Benigna tumörer
- Dagkirurgiska ingrepp

Kontraindikationer:

- Patienter som bedömts till lång fasta, vilket ska anges av anestesiläkare i Orbit - Anestesibedömning under fliken "Preoperativa läkemedel och ordination"
- Patienter med diabetes typ 1 och typ 2 som är tablettbehandlad och/eller insulinbehandlad
- Gravida
- Preoperativ kolhydratdryck kan ej ges efter det att opioider givits

Näringsdryck kolhydratuppladdning:

Näringsdrycken ProvideXtra används i första hand och är en fettfri näringsdryck som ger 300 kcal per flaska (200ml), 67 g kolhydrater och 8 g protein (ärtproteinhydrolysat). Ifall ProvideXtra inte finns tillgänglig används Fresubin Jucy som också är en fettfri näringsdryck som ger 300 kcal per flaska (200ml), 67 g kolhydrater och 8 g mjölkprotein (vassleprotein).

Ordförande multidisciplinär konferens:

Ansvarig läkare på multidisciplinär konferens bedömer inför/i samband med konferensen vilka patienter som är aktuella för preoperativ kolhydratuppladdning. Bedömningen görs med hänsyn till omfattning av kirurgi, operationstid samt nutrition- och funktionsstatus. Blanketten "Preoperativ kolhydratuppladdning i samband med MDK" fylls i av ordförande och lämnas på kontaktsjuksköterskas mottagningsrum alternativt direkt till klinikens dietist efter konferensen.

Dietist:

Dietist informerar om preoperativ kolhydratuppladdning till aktuella patienter i samband med besök på mottagning efter multidisciplinär konferens. Patient får skriftlig information om syfte, mängd, tidpunkt och vilken näringsdryck som ska intas samt en checklista där patient sedan fyller i när och hur många näringsdrycker som intagits. Checklistan tas med på operationsdagens morgon och lämnas till sjuksköterska på avdelningen. Dietist lämnar ut preoperativ näringsdryck till aktuella patienter. Patient ordinerar att dricka 2 av dessa näringsdrycker under eftermiddag/kväll mellan kl. 16-24:00 dagen före operation, samt 1 näringsdryck mellan kl. 05-06:00 på operationsdagens morgon. I Orbit anger dietist vilka patienter som är ordinerade preoperativ kolhydratuppladdning. Detta görs fördelaktigt samma dag som den multidisciplinära konferensen. "Preoperativ kolhydratuppladdning" ska anges under fliken "Planering" i Orbit i rutan "Information till vårdenhet/preop" och i rutan "Information till anestesi/operation".

Ansvarig sjuksköterska på avdelning:

Ansvarig sjuksköterska på avdelningen inhämtar information i Orbit om vilka patienter som ordinerats preoperativ kolhydratuppladdning. Hur ordinationen följts ska noteras i Orbit. Aktuella patienter får med sig checklista från dietist där de ska ange när och hur många näringsdrycker som intagits. Sjuksköterska på avdelningen samlar in checklistan och noterar i Orbit om patient följt ordinationen eller ej (om följt ordination kryssa i rutan för "Preop-dryck", om ej följt ordination skriv en kommentar).

OBS! De patienter som är aktuella för preoperativ kolhydratuppladdning och som inför större tumörkirurgi läggs in på avdelningen för att få trach och/eller PEG dagen före sin tumöroperation ska få preoperativ näringsdryck inför båda operationerna. Inför operation för trach och/eller PEG ges som vanligt information om preoperativ kolhydratuppladdning av dietist. Inför kirurgin dagen efter trach och/eller PEG ansvarar sjuksköterska på avdelningen för att patienten får preoperativ näringsdryck under eftermiddagen/kvällen dagen före tumörkirurgin samt på operationsdagens morgon. Sjuksköterska ansvarar för att ordinationen följs på avdelning och dokumenterar i Orbit.

Ansvar

VÖL, sektionschef för läkare, dietist samt vårdenhetschef och verksamhetschef ansvarar för att rutinen är känd på kliniken. Samtliga sjuksköterskor och läkare som arbetar med perioperativ vård bär ansvar för att rutinen följs.

Uppföljning, utvärdering och revision av rutinen

Sektionschef läkare och Dietist inom ÖNH-sjukvård ansvarar för uppföljning och utvärdering av rutinen.

Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om rutinen är kopplad till patient.

Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControlPRO.

Relaterad information

Se dokument ”Patientinformation Preoperativ dryck ProvideXtra och checklista” i mappen ”Preoperativ kolhydratuppladdning” under dokument i Sharepoint – Avdelning Öron- Näs och Halssjukvård.

Dokumentation

Styrande dokument arkiveras i Barium. Redovisande dokument ska hanteras enligt sjukhusets gällande rutiner för arkivering av allmänna handlingar.

Kunskapsöversikt

Dort, J.C, Farwell D.G, Findlay M, Huber G.F, Kerr P, Shea-Budgell M.A et al. Optimal Perioperative Care in Major Head and Neck Cancer Surgery With Free Flap Reconstruction. A Consensus Review and Recommendations From the Enhanced Recovery After Surgery Society. JAMA Otolaryngol Head Neck Surg. 2017;143(3):292-303.
doi:10.1001/jamaoto.2016.2981

Coyle, M.J., Main, B., Hughes, C., Craven, R., Alexander, R., Porter, G. et al. Enhanced recovery after surgery (ERAS) for head and neck oncology patients. 015 John Wiley & Sons Ltd Clinical Otolaryngology 41, 118–126

Weimann A., Braga M., Carli F., Higashiguchi T., Hübner M., Klek S. et al. ESPEN guideline: Clinical nutrition in surgery. 0261-5614/©2021 European Society for Clinical Nutrition and Metabolism. Published by Elsevier Ltd. Received 25 February 2021. Accepted 18 March 2021.

Granskare/arbetsgrupp, Sahlgrenska Universitetssjukhus

Luaay Aziz, Sektionschef läkare ÖNH-Kliniken/SU

Anders Ebenfelt, Överläkare ÖNH-kliniken/SU

Camilla Wallmänder, Leg dietist, ÖNH-Kliniken/SU

Christopher Lundborg, Överläkare Operation 7, An/Op/IVA

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Öron- Näs- och Halssjukvård, Operation
7 Sahlgrenska

Innehållsansvar: Anders Ebenfelt, (andeb1), Överläkare

Granskad av: Camilla Wallmander, (camha16), Dietist, Anders Ebenfelt, (andeb1), Överläkare, Christopher Lundborg, (chrlu15), Sektionschef

Godkänd av: Björn Torén Krusell, (bjoto2), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9821-892910994-24

Version: 5.0

Giltig från: 2025-01-20

Giltig till: 2027-01-20